

វាយឡើងវិញជាភាសាខ្មែរពីឯកសារផ្លូវការ

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី

អនុក្រឹត្យ/០៦ អ.ន.ក្រ/០៦ ឧសភា ១៩៨៥/

ស្តីពីការគ្រប់គ្រងប្រើប្រាស់ដីធ្លីកសិកម្ម

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា
- បានឃើញច្បាប់ស្តីពីអង្គការចាត់តាំង និងសកម្មភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ដែលប្រកាសអោយប្រើ ដោយក្រឹត្យលេខ ០៣ ក្រ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨២
- បានឃើញក្រឹត្យ-ច្បាប់លេខ ០៧ ក្រ.ច ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៨៣ ស្តីពីសមត្ថកិច្ច និងនីតិវិធី នៃការធ្វើច្បាប់ និងបទបញ្ជា
- បានឃើញសេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាប្រជាជនបដិវត្តកម្ពុជា លេខ ២៣៦.៨០ ស.រ ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៨០ ស្តីអំពីការពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ
- តាមសំណើរបស់ក្រសួងកសិកម្ម

សំរេច

ជំពូកទី១: បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា១:

ដីធ្លីកសិកម្មមាន ដីស្រែ វាលរាប ដីស្រែខ្ពង់រាប ដីទួល ដីព្រៃ ដែលមានការអនុញ្ញាត ដីចំការ ដីតាមមាត់ទន្លេ ដីកោះ វាលស្មៅធម្មជាតិ ទោះជាកំពុងដាំដុះ ឬទុកចោលទំនេរ និងបឹង ស្រះ ត្រពាំង ទំនប់ទឹក ដែលស្ថិតនៅក្រៅដែននេសាទ ត្រូវគ្រប់គ្រងអោយបានម៉ត់ចត់ និងប្រើប្រាស់អោយបាន សមស្រប ។

រដ្ឋអំណាចគ្រប់ថ្នាក់ មានភារកិច្ចគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ដីធ្លីទូទៅ តាមព្រំប្រទល់ភូមិសាស្ត្ររដ្ឋបាលរបស់ខ្លួន ។ ចំពោះតំបន់ណាដែលមិនទាន់បាន កំណត់ព្រំប្រទល់ច្បាស់លាស់ ត្រូវរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានតំបន់ នោះ ស្នើឡើងថ្នាក់លើដែលមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីពិនិត្យ និងសំរេច ។

ហាមឃាត់ការទិញ លក់ បញ្ចាំ ប្រវាស់ ជួលដី បឹង ឬជួលពលករធ្វើដី ទោះជាក្រោមរូបភាពណាក៏ដោយ ។

ហាមផ្តាច់ការកាប់គាស់ រាន ឬឆ្ការព្រៃដោយគ្មានការអនុញ្ញាតយកទៅធ្វើស្រែចំការ ឬធ្វើអាជីវកម្ម ផលរឹរនៅក្នុងដី និងនៅកន្លែងដែលមាន បេតិកភ័ណ្ឌវប្បធម៌ប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិ ។

មាត្រា២:

ក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល កសិដ្ឋានរដ្ឋ ស្ថានីយ៍ពិសោធន៍កសិកម្ម រុក្ខដ្ឋាន សាលាបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកសិកម្ម និងផ្នែកនានា មានអាទិភាព ក្នុងការប្រើប្រាស់ដីធ្លីដែលចែងក្នុងមាត្រា ១ ដើម្បីផលិតតាមផែនការកំណត់របស់រដ្ឋ ។

ដីសំរាប់កសិកម្មមួយចំណែក ត្រូវបានប្រគល់អោយគ្រួសារកសិករ កម្មាភិបាល កម្មករ បុគ្គលិករដ្ឋ ដែលរស់នៅក្នុងមូលដ្ឋានផ្ទាល់ដើម្បីធ្វើ សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និងសំរាប់ធ្វើលំនៅដ្ឋានតាមការកំណត់របស់រដ្ឋ ។

វាយឡើងវិញជាភាសាខ្មែរពីឯកសារផ្លូវការ

ជំពូកទី២: ការប្រើប្រាស់ និងគ្រប់គ្រងដីធ្លី

មាត្រា៣:

ក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីកសិកម្មដូចតទៅ :

- ដីដែលរដ្ឋអំណាចបដិវត្តបានប្រគល់អោយក្រោយថ្ងៃដោះ ៧មករា ឆ្នាំ១៩៧៩
- ដីដែលរដ្ឋអំណាចបដិវត្តបានអនុញ្ញាតអោយស្ដារឡើងវិញ និងគាស់រានបន្ថែម
- ដីដែលរដ្ឋអំណាចបដិវត្តបានប្រគល់អោយប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្ន

ចំនួនផ្ទៃដីដែលប្រគល់អោយក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល ត្រូវគិតទៅតាមមធ្យមភាគនៃចំនួនប្រជាជន ទូទៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់ រួមទាំងអ្នកចូលបំរើ កងទ័ព នគរបាល កម្មាភិបាល កម្មករ បុគ្គលិករដ្ឋ និងជនពិការ ដើម្បីបដិវត្តន៍ដែលមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីជំរឿនគ្រួសារនៅមូលដ្ឋាន ។

មាត្រា៤:

កសិដ្ឋានរដ្ឋ មជ្ឈមណ្ឌលកសិកម្ម សាលាបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកសិកម្ម មានសិទ្ធិ ប្រើប្រាស់ដីកសិកម្មដូចតទៅ :

- ដីដែលជាអតីតកសិដ្ឋានរដ្ឋ ស្ថានីយ៍ពិសោធន៍កសិកម្ម មជ្ឈមណ្ឌលកសិកម្ម សាលាបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកសិកម្ម ដែលរដ្ឋអោយ ស្ថាបនា និងជួសជុលឡើងវិញ និងដីដែលរដ្ឋប្រគល់អោយដើម្បីពង្រីក និងស្ថាបនាបន្ថែម ។
- ដីដែលរដ្ឋអនុញ្ញាតអោយស្ដារឡើងវិញ ឬគាស់រានបន្ថែម ។
- ដីដែលរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានបានប្រគល់អោយប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្ន ។

មូលដ្ឋាននៅក្រោមឱវាទផ្នែកផ្សេងៗ ដែលសុំដីសំរាប់ផលិតកម្ម ក៏ត្រូវបានប្រគល់ដីសំរាប់ប្រើប្រាស់ដែរ ។

ចំនួនផ្ទៃដីដែលប្រគល់អោយមូលដ្ឋាននានាខាងលើ ត្រូវផ្អែកទៅតាមលទ្ធភាពនៃកំលាំងពលកម្ម និង សំណូមពរនៃការអភិវឌ្ឍរបស់ផ្នែក ដែល បានបញ្ចូលក្នុងផែនការរដ្ឋ ។

មាត្រា៥:

គ្រួសារនានាមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ប្រភេទដីកសិកម្មដូចតទៅ :

- ដីសំរាប់លំនៅដ្ឋាន និងដីសំរាប់ធ្វើសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ "គិតទាំងចំការគ្រួសារ" ដែលរដ្ឋអំណាចបានប្រគល់ អោយប្រើប្រាស់តាមការកំណត់ និងតាមគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋ ។
- ដីបោះបង់ចោលទំនេរ ដែលរដ្ឋអំណាចបានអនុញ្ញាតអោយស្ដារឡើងវិញ ឬគាស់រានបន្ថែម ។
- ដីដែលក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផលបានប្រគល់អោយប្រើប្រាស់បណ្តោះអាសន្ន ។

ចំពោះគ្រួសារដែលឈប់បង្កបង្កើនផល ឬផ្លាស់លំនៅដ្ឋានទៅស្នាក់នៅមូលដ្ឋានផ្សេងៗទៀត ដោយមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ និងដោយរដ្ឋអំណាច មូលដ្ឋានអនុញ្ញាតយល់ព្រម គ្រួសារនោះត្រូវប្រគល់ដីដែលខ្លួនប្រើប្រាស់អោយរដ្ឋអំណាចឃុំ-សង្កាត់វិញ ដើម្បីប្រគល់អោយក្រុមសាមគ្គីបង្ក បង្កើនផលប្រើប្រាស់ ។ រដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាននោះត្រូវជួយសំរុះសំរួលសមស្របចំពោះផលដំណាំ និងសំណង់របស់គ្រួសារនោះ ។

ចំពោះដីដែលម្ចាស់មិនប្រើប្រាស់ រដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានមានភារកិច្ចគ្រប់គ្រង និងប្រគល់ជាបណ្តោះអាសន្ន អោយក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល ឬ អោយគ្រួសារណាមួយ សំរាប់បង្កបង្កើនផល ។

ចំពោះគ្រួសារកម្ពុជាដែលធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ហើយមានលទ្ធភាពបង្កបង្កើនផលកសិកម្មត្រូវបានរដ្ឋអំណាច មូលដ្ឋានប្រគល់ដីអោយមួយចំនួន ដើម្បីប្រើប្រាស់ ។

វាយឡើងវិញជាភាសាខ្មែរពីឯកសារផ្លូវការ

ចំពោះជនរត់គោលជួរខ្លាំង ហើយត្រឡប់មកជួបជុំជាមួយគ្រួសារវិញ បើចង់ចូលរួមបង្កបង្កើនផលកសិកម្ម ក៏មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីធ្លីដូចកសិករដទៃទៀតដែរ ។

មាត្រា៦:

ដីសំរាប់បង្កបង្កើនផល ដើម្បីទ្រទ្រង់បេឡារបស់រដ្ឋអំណាច និងអង្គការមហាជននៅឃុំ-ភូមិ ដើម្បីប្រគល់អោយអង្គការចាត់តាំងរដ្ឋអំណាចអង្គការមហាជន ឈ្នួប នគរបាលនៅឃុំ-ភូមិ បង្កបង្កើន ផល យកកំរៃសំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការងាររួម ។

- ឃុំនីមួយៗអាចរក្សាទុកដីស្រែចំការមួយចំនួនមិនលើសពី ៦ហិកតា នៅកន្លែងណាដែលមានដីទូលាយ ហើយមានមនុស្សតិច ។ នៅកន្លែងណាដែលមានផ្ទៃដីតិច ហើយមានមនុស្សច្រើន នោះអាចរក្សាទុកដី ស្រែចំការចំនួន ៣ហិកតា ។
- ភូមិនីមួយៗអាចរក្សាទុកដីស្រែចំការប្រមាណពី ១ ទៅ ២ហិកតា នៅកន្លែងណាដែលមានផ្ទៃដីទូលាយ ហើយមានមនុស្សតិច ។ នៅកន្លែងណាដែលមានផ្ទៃដីតិច ហើយមានមនុស្សច្រើន នោះអាចរក្សាទុកដី ចំនួន ១ហិកតា ។

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តស្រុក មានសមត្ថកិច្ចពិនិត្យនិងសំរេចលើចំនួនផ្ទៃដីខាងលើ ស្របតាមសភាពការណ៍ជាក់ស្តែងនៅ តំបន់នីមួយៗ ។ ក្នុងករណីចង់យកចំនួនដីលើសពីការកំណត់ខាងលើ ត្រូវគណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត-ក្រុង ពិនិត្យ និងសំរេច ។

មាត្រា៧:

អំពីដីសំរាប់សាលារៀន :

ដើម្បីបង្កលក្ខណៈអោយសិស្សានុសិស្សចូលរួមពលកម្មដោយផ្ទាល់ ក្រៅពីដីសង់អាគារ និងទីធ្លា ត្រូវរក្សា ទុកដីមួយចំនួនសំរាប់សួនច្បារ យោលទៅតាមផ្ទៃដីតំបន់នីមួយៗ និងលទ្ធភាពពលកម្មរបស់សិស្ស ។

មាត្រា៨: អំពីដីវត្តអារាម :

ដីដែលស្ថិតនៅក្នុងបរិវេណវត្តអារាម ត្រូវទុកអោយវត្តអារាមប្រើប្រាស់ ។

មាត្រា៩: អំពីបឹង ស្រះ ថ្នក ត្រពាំង ដែលស្ថិតនៅក្រៅដែននេសាទ :

ចំពោះបឹង ស្រះ ថ្នក ត្រពាំង ដែលស្ថិតនៅក្នុងភូមិ ឃុំណា ត្រូវភូមិ ឃុំនោះគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់រួម ដោយផ្តល់អាទិភាពដល់ប្រជាជនក្នុងការយកទឹកស្រោចដំណាំ និងចិញ្ចឹមត្រី តែប្រសិនបើស្រះ ថ្នក ត្រពាំងនោះតូចតាចដែលបំរើសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ ត្រូវទុកអោយគ្រួសារនោះប្រើប្រាស់ ។

ចំពោះបឹងធំៗដែលស្ថិតនៅក្រៅដែននេសាទ " ហើយមានការពាក់ព័ន្ធដល់ឃុំជាច្រើននៅក្នុងស្រុកតែមួយនោះ ត្រូវស្រុកគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធដល់ស្រុកច្រើន ត្រូវខេត្តគ្រប់គ្រង និង ប្រើប្រាស់" ។

ការប្រើប្រាស់បឹងធំៗនេះ ត្រូវផ្អែកទៅលើទំលាប់របស់មូលដ្ឋានដែលបំរើផលប្រយោជន៍រួមរបស់ប្រជា ពលករ ។

មាត្រា១០: អំពីវាលស្មៅធម្មជាតិ :

វាលស្មៅធម្មជាតិដែលស្ថិតនៅក្នុងមូលដ្ឋានណា ត្រូវរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាននោះគ្រប់គ្រងសំរាប់សត្វ ។

មាត្រា១១: អំពីដីនៅទំនេរមិនទាន់បង្កបង្កើនផល :

ដីកសិកម្មចោលទំនេរ និងដីមិនទាន់កាប់ឆ្ការស្ថិតនៅមូលដ្ឋានណា ត្រូវមូលដ្ឋាននោះមានផែនការប្រើប្រាស់ និងគ្រប់គ្រងអោយសមស្រប មិនត្រូវទុកអោយនៅទំនេរ ឬធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលណាមួយ ឡើយ ។

រដ្ឋត្រូវជួយឧបត្ថម្ភដល់ក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល កសិដ្ឋានរដ្ឋ ស្ថាប័នធានា ប្រជាជននៅទីក្រុង ទីរួមខេត្ត ក្នុងការស្តារដីចោលទំនេរ និងរានដីថ្មី ដើម្បីពង្រីកផលិតកម្មកសិកម្ម ។ អ្នកដែលបានសុំស្តារដី ឬ រានដីថែម គឺគ្មានបង់ប្រាក់អ្វីទាំងអស់ ។ ការអនុញ្ញាតអោយខ្ចីដីសំរាប់បង្កបង្កើន

វាយឡើងវិញជាភាសាខ្មែរពីឯកសារផ្លូវការ

ផលលើផ្ទៃដីដែលមិនទាន់ដាំដុះដូចខាងលើ ត្រូវមានរយៈពេលកំណត់ពី ៣ ទៅ ៥ឆ្នាំ យោងទៅលើកំលាំងពលកម្ម សំភារៈដែលចំណាយទៅលើ ការងារនោះ ។ ត្រូវបានលើកលែងវិភាគទានស្នេហាជាតិក្នុងរយៈពេល ២ឆ្នាំ ចំពោះដី ដែលបានស្តារឡើងវិញ និង ៥ឆ្នាំ ចំពោះដីទើបបានរានថ្មី ។

មាត្រា១២: អំពីដីស្ថាបនាសំណង់ :

ការផ្តល់ដីសំរាប់ស្ថាបនាសំណង់នានា ត្រូវសំរេចដោយក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ឬគណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត-ក្រុង ដោយផ្អែកលើតំរោងប្លង់ នៃ សំណង់ដែលស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចបានសំរេច ។

ការផ្តល់ដីសំរាប់ស្ថាបនាសំណង់នៅក្នុងភូមិ ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវគណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត-ក្រុង សំរេចតាមសំណើរបស់គណៈកម្មាធិការ ប្រជាជនបដិវត្តស្រុក-ខណ្ឌ ទីរួមខេត្ត ឃុំ សង្កាត់ ។

ការយកដីសំរាប់ស្ថាបនាសំណង់ ត្រូវជូនដំណឹងទៅអ្នកកាន់កាប់ដីនោះមួយរដូវបង្កបង្កើនផលជាមុន ម្ចាស់សំណង់ថ្មីនេះ ត្រូវសហការជាមួយរដ្ឋ អំណាចមូលដ្ឋានក្នុងការសំរេចសំរួលចំពោះការបង់ខាតរបស់ អ្នកកាន់កាប់នោះ ។

មាត្រា១៣: អំពីសិទ្ធិផ្តល់ដីសំរាប់សំណង់ :

- គណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត-ក្រុង មានសមត្ថកិច្ចផ្តល់ដីពី ៥ហិកតា ចុះមក ។
- ការផ្តល់ដីពី ៥ហិកតាឡើងទៅ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។

មាត្រា១៤: អំពីការខ្ចីដីសំរាប់បង្កបង្កើនផល :

- ចំពោះមូលដ្ឋានណាដែលមានដីធ្លីច្រើន រួមទាំងដីសំណង់ចាស់បោះបង់ចោល ហើយពុំទាន់មានលទ្ធភាពធ្វើអស់ផ្ទៃដី ត្រូវអោយមូលដ្ឋាន ផ្សេងៗទៀតដែលខ្វះដី ខ្ចីដី ដើម្បីបង្កបង្កើនផល ។
- ក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផលដែលធ្វើមិនអស់ផ្ទៃដី ត្រូវអោយគ្រួសារសមាជិកក្រុម ឬក្រុមផ្សេងៗទៀត ខ្ចីដីដែលសល់ដើម្បីបង្កបង្កើនផល ។ ក្រោយពេលប្រមូលផលរួចហើយ ត្រូវសងដីនោះអោយក្រុមសាមគ្គី វិញ ។

ជំពូកទី៣: ទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា១៥:

ជនណាទិញ លក់ បញ្ចាំ ប្រវាស់ ជួលដី បឹង ឬជួលពលករធ្វើដី បឹង ទោះក្រោមរូបភាពណា ក៏ដោយ ត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់រដ្ឋបាល ។

មាត្រា១៦:

ជនណាកាប់គាស់រាន ឬគ្រាន់ព្រៃ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតយកទៅធ្វើស្រែចំការ ឬធ្វើអាជីវកម្មផលរើនៅក្នុងដី និងនៅកន្លែងដែលមានបេតិកភ័ណ្ឌ វប្បធម៌ប្រវត្តិសាស្ត្រ ត្រូវទទួលទោសតាម ច្បាប់ជាធរមាន ។

ជំពូកទី៤: បទប្បញ្ញត្តិជាអវសាន

មាត្រា១៧:

ក្រសួងកសិកម្ម គណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត-ក្រុង ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្ត អនុក្រឹត្យនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

មាត្រា១៨:

អនុក្រឹត្យនេះមានអានុភាពគតិយុត្ត ចាប់ពីថ្ងៃដែលប្រកាសផ្សាយជាសាធារណៈ ។